

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.02.2011, sp. zn. 7 Tz 5/2011, ECLI:CZ:NS:2011:7.TZ.5.2011.1

Číslo: 14/2012

Právní věta: Doručuje-li soud prostřednictvím pošty zásilku určenou do vlastních rukou za podmínek obsažených v § 64 odst. 1 tr. ř., jejíž uložení není podle § 64 odst. 4 tr. ř. Ve znění účinném do 31. 12. 2011. vyloučeno, potom právní účinky doručení nastanou tzv. fikcí doručení vyplývající z ustanovení § 64 odst. 2 tr. ř. Ve znění účinném do 31. 12. 2011. a jen za dodržení zde uvedeného předpokladu, že nebyl-li adresát zásilky zastižen, zásilka se uloží a adresát se vhodným způsobem vyrozumí, kde si ji může vyzvednout. Vhození písemnosti do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky upravené jako způsob doručování jiných písemností podle § 50 odst. 1 občanského soudního řádu se neuplatní. Vhození písemnosti do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky je v případě doručování do vlastních rukou faktickým, neformálním úkonem, od kterého se neodvíjejí žádné právní účinky spojené s doručováním. Pokud je do vlastních rukou doručována např. zásilka obsahující vyrozumění o veřejném zasedání a nejsou-li splněny zákonné podmínky uvedené v § 64 odst. 2 tr. ř. proto, že zásilka byla okamžitě vhozena do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, nemohla nastat tzv. fikce doručení. Vyrozumění o veřejném zasedání tak nebylo řádně doručeno, nebyla ani zachována zákonem stanovená lhůta k přípravě na veřejné zasedání, a proto veřejné zasedání nelze konat v nepřítomnosti obviněného.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.02.2011

Spisová značka: 7 Tz 5/2011

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Nepřítomnost u veřejného zasedání

Předpisy: § 202 odst. 1 tr. ř.
§ 64 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ke stížnosti ministra spravedlnosti podané ve prospěch obviněného J. B. proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 9. 2. 2010, sp. zn. 8 To 33/2010, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Prostějově pod sp. zn. 2 T 129/2009 rozhodl tak, že v řízení, které předcházelo napadenému usnesení, byl porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 4 tr. ř., čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, § 233 odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněného. Napadené usnesení zrušil a Krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 2 T 129/2009, byl obviněný J. B. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. (zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů) a trestným činem násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 221 odst. 1 tr. zák., § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na pět měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen s tím, že podle § 59 odst. 1 tr. zák. byla stanovena zkušební doba na patnáct měsíců.

Odvolání obviněného bylo usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 9. 2. 2010, sp. zn. 8 To 33/2010, podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Ministr spravedlnosti podal dne 21. 1. 2011 ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona proti označenému usnesení Krajského soudu v Brně. Vytkl, že soud rozhodl ve veřejném zasedání, které konal v nepřítomnosti obviněného, ačkoli pro takový postup nebyly splněny podmínky stanovené v ustanoveních § 202 odst. 2 písm. a) tr. ř., § 238 tr. ř. Uvedený postup Krajského soudu v Brně označil za porušení ústavně garantovaného práva obviněného na projednání věci ve vlastní přítomnosti podle § 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil namítané porušení zákona, ke kterému došlo v neprospěch obviněného, aby zrušil napadené usnesení i další obsahově navazující rozhodnutí a aby dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř., tj. aby přikázal nové projednání a rozhodnutí věci.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. napadené usnesení i předcházející řízení a shledal, že zákon byl porušen.

Poté, co byla věc s odvoláním obviněného předložena Krajskému soudu v Brně, nařídil předseda senátu Krajského soudu v Brně na den 9. 2. 2010 veřejné zasedání, ke kterému nechal mimo jiné předvolat obviněného. I když z obsahu spisu není zcela jasné, zda obviněnému bylo adresováno předvolání k veřejnému zasedání, anebo vyzkoušení o veřejném zasedání, zůstává skutečností, že zásilka určená do vlastních rukou obviněného nebyla předepsaným způsobem doručena. Zásilka totiž byla dne 26. 1. 2010 pouze vhozena do domovní schránky na adrese bydliště obviněného. Tím nemohly nastat účinky doručení, a to ani cestou tzv. fikce doručení. Podle § 64 odst. 2 tr. ř. nebyl-li adresát zásilky, kterou je třeba doručit do vlastních rukou, zastižen, zásilka se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzkouší, kde si ji může vyzvednout. Podle citovaného ustanovení nevyzvedne-li si adresát zásilku do deseti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedověděl, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, nebo uvedenou adresu označil pro účely doručování. V posuzovaném případě k uložení zásilky a následnému vyzkoušení obviněného nedošlo, takže tzv. fikce doručení nemohla nastat uplynutím desetidenní lhůty od uložení. Vhození písemnosti do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky upravené jako způsob doručování jiných písemností podle § 50 odst. 1 o. s. ř. se zde neuplatní. Vhození do domovní schránky, které jinak připouští ustanovení § 49 odst. 4 o. s. ř. o doručování písemností do vlastních rukou, je neformálním úkonem, od kterého se žádné právní účinky neodvíjejí, a jeho smyslem je jen posílit faktickou možnost adresáta seznámit se se zásilkou, u které mezitím nastala tzv. fikce doručení. Pro úplnost je třeba poznamenat, že o tzv. fikci doručení je možné uvažovat jedině pro případ, že obviněnému bylo doručováno vyzkoušení o veřejném zasedání. Pokud mu bylo doručováno předvolání k veřejnému zasedání, byla tzv. fikce doručení vyloučena ustanovením § 64 odst. 4 písm. a) tr. ř.

Za uvedeného stavu rozhodně nemůže být akceptováno to, co Krajský soud v Brně uvedl v protokolu o veřejném zasedání, tj. že obviněnému bylo „doručeno řádně a včas dne 26. 1. 2010“. Obviněnému ve skutečnosti nebylo předvolání k veřejnému zasedání, resp. vyzkoušení o veřejném zasedání

doručeno, jak to vyžaduje ustanovení § 233 odst. 1 tr. ř. Chyběl tedy elementární předpoklad pro to, aby Krajský soud v Brně mohl konat veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného.

Pokud Krajský soud v Brně přesto provedl veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného a vyhlásil v tomto veřejném zasedání napadené usnesení, porušil tím ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, které obviněnému zaručovalo právo na projednání věci v jeho přítomnosti. Přitom povinnost Krajského soudu v Brně plně šetřit práva a svobody zaručené Listinou vyplývala z ustanovení § 2 odst. 4 tr. ř.

Lze uvažovat o tom, že obviněný se o termínu konání veřejného zasedání fakticky dověděl, protože podáním učiněným prostřednictvím obhájce, které došlo Krajskému soudu v Brně dne 29. 1. 2010, požádal o odročení z důvodu, že na dny 8. 2. 2010 a 10. 2. 2010 byl objednan k odbornému lékařskému vyšetření u lékaře internisty-kardiologa ve městě G. -P. ve Spolkové republice Německo (což obviněný odpovídajícím způsobem doložil). Obviněný tedy uvedl přijatelný důvod své nepřítomnosti při veřejném zasedání, náležitě tento důvod doložil a žádosti o odročení dal najevo, že se chce veřejného zasedání zúčastnit. Za této situace evidentně nebylo důvodu k tomu, aby žádosti o odročení nebylo vyhověno, zvláště když pro konání veřejného zasedání v nepřítomnosti obviněného nebyly splněny ani formální podmínky odvíjející se od doručení předvolání, resp. vyrozumění.

Napadené usnesení Krajského soudu v Brně tudíž vzešlo z řízení, v němž byla v neprospěch obviněného porušena ustanovení § 2 odst. 4 tr. ř., čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, § 233 odst. 1 tr. ř., a v důsledku toho nemůže napadené usnesení obstát.

Nejvyšší soud proto vyslovil zjištěné porušení zákona, zrušil napadené usnesení, zrušil také všechna další obsahově navazující rozhodnutí, která tím ztratila podklad, a přikázal Krajskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.